09885001 számú Habilitációs kutya kiképzője megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1 A javaslatot tevő adatai[1]

1.1 Természetes személy esetén: –

1.1.1 Név:

1.1.2 Lakcím:

1.1.3 E-mail cím:

1.1.4 Telefonszám:

1.2 Nem természetes személy esetén: –

1.2.1 Név: **Szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter**

1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):

1.2.3 Székhely:

1.2.4 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:

1.2.5 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:

1.2.6 Képviseletre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:

1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:

1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:

1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

2.1 Megnevezése: Habilitációs kutya kiképzője

2.2 Ágazat megnevezése: Szociális ágazat

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0988 Több tudományterületet átfogó programok az egészségügyi és a szociális gondoskodás főirány túlsúlyával

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

3.1 Megnevezése: Habilitációs kutya kiképzője

3.2 Szintjének besorolása

3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5

[1] A megfelelő elem kiválasztandó.

3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5

3.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése[2]:

4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.

4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: 27/2009.(XII.3.) SZMM Rendelet és módosításai.

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A habilitációs kutya kiképzője a gyógypedagógiai, a szociális szolgáltatások területén pedagógiai, pszichológiai, pszichiátriai, konduktív pedagógiai habilitációs, illetve rehabilitációs folyamatban alkalmazott a 27/2009. (XII.3.) SZMM Rendelet szerint definiált terápiás kutya és gazdája kiképzőjeként tud munkavállalóként dolgozni segítőkutyák kiképzésével és alkalmazásával foglalkozó civil szervezeteknél, vállalkozásoknál. Terápiás célokra kiválasztja a kölyök és felnőtt kutyákat, kiképzi azokat, és felkészíti a gazdáikat a terápiás kutya vizsgára, valamint terápiás kutyákat vezet fel állatasszisztált foglalkozásokon, bemutatókon. A habilitációs kutya kiképzője továbbá családi kutyákat képez ki, gazdákat oktat és kutyaiskolákat is vezethet.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: –

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:

6.1.2 Nyilvántartó hatóság:

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

[2] A megfelelő elem kiválasztandó.

7.1 Iskolai előképzettség[3]:

- érettségi végzettség

7.2 Szakmai előképzettség: –

7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges, a 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 1§ b) pontja szerinti orvosi alkalmassági vizsgálat.

7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: –

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

8.1 Minimális óraszám: 300 óra

8.2 Maximális óraszám: 470 óra

9 A szakmai követelmények leírása:

9.1 Modulszerű felépítés esetén[4]

9.1.1 Programkövetelmény-modul neve: A kutyák viselkedése, állatjólét

9.1.1.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 1.

9.1.1.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma:

9.1.1.2.1 Minimális óraszám: 30 óra
9.1.1.2.2 Maximális óraszám: 60 óra

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	A terápiás kutya kiválasztása, kiképzése és a fejlesztések során alkalmazza az állatjóléti alapelveket.	Ismeri az Állatvédő Világszövetség (WSPA) társállatok tartására vonatkozó irányelveit.	Törekszik a kutyák legjobb (a WSPA 5 irányelvét betartva) életkörülményeinek megteremtésére és fenntartására.	A kutyák megfelelő életkörülményeinek megteremtését a vonatkozó előírások és szabályok betartásával, önállóan végzi.
2	Felismeri a kutyák életminőségét jelentősen befolyásoló főbb viselkedési problémákat,	Ismeri az agressziós viselkedési problémák kezelésében a megelőző gyakorlatok szere-	Elkötelezett a segítő kutyák nem kívánt viselkedésének kialakulásának megelőzésében és megakadá-	A kutya és felvezetője személyiségét figyelembe véve önállóan dönt a kutya kiképzési

[3] A megfelelő elem kiválasztandó.
[4] Legalább két modul esetén modulonként szükséges meghatározni a tanulási eredményeket! A sablont a modulok számának függvényében további táblázatokkal ki lehet egészíteni a modulra vonatkozó információk megjelenítésével.

	különös tekintettel az agresszív viselkedés, a szeparációs szorongás és kontrollálhatatlan ugatás jelenségére.	pét.	lyozásában.	feladatainak és életkörülményeinek szükségszerű változtatásáról.
3	Biztosítja a kutyák egyedhez mért mozgási szükségletét.	Ismeri a kutya mozgásigényét meghatározó tényezőket.	Reflektíven alakítja a terápiás kutya napi kiképzési feladatait.	Önállóan dönt a kutya mozgásigényét kielégítő feladatok összeállításáról.
4	A kutya tartása és kiképzése során alkalmazza a kutya speciális öröklött viselkedésére vonatkozó kutatási eredményeket.	Komplexitásában ismeri a kutya eredetével, háziasításának folyamatával, kutyák problémamegoldó viselkedésének eltéréseivel, a tanulási korláttal, szabálykövető készségeivel, emberi viselkedés olvasása és értelmezése területén mutatott képességeivel, szociális megértő képességeivel, szociális vonzódásával és emberhez való kötődésével kapcsolatos kutatási, kísérleti eredményeket.	Munkája során szem előtt tartja a kutya öröklött viselkedésformáit.	Önállóan és kreatívan alakítja a kutya kiképzési programját.
5	A terápiás kutya tartása, kiképzése és felvezetése során figyelembe veszi a kutya tanulási képességeit, formáit.	Behatóan ismeri a habituáció, szenzitizáció, klasszikus asszociáció, operáns tanulás és a szociális tanulásra vonatkozó kutatási eredményeket, a tanulási korlát jelenségét és azok kiképzésben való alkalmazhatóságát.	Figyelemmel kíséri a kutya viselkedésével, tanulásával kapcsolatos kutatási eredményeket.	
6	Meghatározza, elkészíti a kutyák megfelelő táplálá-	Ismeri a fehérjék, zsírok és a szénhidrátok, az ásvá-	Törekszik a kutya életkorának, egészségi állapotának és ak-	Szükség esetén állatorvossal konzultálva, alapeset-

	sához szükséges etetési tervet és megvalósítja azt.	nyi anyagok, a vitaminok és a mikroelemek kutya táplálásában betöltött szerepét, jelentőségét.	tivitásának megfelelő táplálására.	ben önállóan tervezi és hajtja végre a kutya táplálási programját.
7	Megtervezi és megvalósítja a terápiás kutyák jogszabály által meghatározott egészségügyi protokollját.	Ismeri a kutyák legfőbb, a vérkeringést, a bőr és a mozgató, valamint az emésztő szervrendszert érintő betegségeit, a kutyák külső és belső parazitáit, azok által okozott betegségeket, a terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményeit.	Precízen végzi a terápiás kutyák egészségügyi ellátását.	Állatorvossal konzultálva, alapesetben önállóan tervezi és hajtja végre a kutya egészségügyi programját.
8	Ellátja a kutyát baleset esetén.	Ismeri az alapvető teendőket a kutyával történt baleset esetén.	Higgadtan intézkedik, szem előtt tartva a kutya egészségvédelmét.	Állatorvossal konzultálva, annak irányításával látja el a kutyát.

9.1.2 Programkövetelmény-modul neve: Kommunikáció és konfliktuskezelés

9.1.2.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 2.

9.1.2.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma:

9.1.2.2.1 Minimális óraszám: 30 óra
9.1.2.2.2 Maximális óraszám: 60 óra

Sorszám	**Készségek, képességek**	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
1	Eredményesen, az ügyfelek személyiségéhez igazodva kommunikál a kiképzésen és foglalkozásokon.	Ismeri a kommunikációs folyamat tényezőit, elemeit és alapfogalmait, a nem verbális viselkedés szerepét a kommunikációban, a nyelvi kommunikáció felépítését, szintjeit, a szóbeli közlés sajátosságait, a hatékony kommunikáció is-	Világosan, hitelesen, udvariasan és empatikusan kommunikál az ügyfelekkel.	Önállóan és csapatban is felelős munkavégzés mellett, saját tevékenységét önállóan ellenőrzi és reflektálja.

		mérveit, az attitűdök szerepét a kommunikáció során megosztott információ átadásában és feldolgozásában, a tömegkommunikáció lényegéről és a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának főbb szempontjairól.		
2	Előadást, prezentációt tart az állatasszisztált terápia iránt érdeklődőknek, felvezetőknek, ügyfeleknek.	Ismeri a hatékony prezentációra való felkészülés lépéseit, a sikeres előadás ismérveit, az előadás tartásának felkészülési szempontjait.	Hitelesen képviseli szakmája társadalmi helyét és szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.	Önállóan, teljes felelősséggel állítja össze és valósítja meg a prezentációt.
3	Felismeri és értelmezi a foglalkozások résztvevőinek érzelmi-hangulati jelzéseit és tudja kezelni a konfliktusokat**.**	Ismeri a társas kapcsolatok kialakításához szükséges alapvető társas készségeket, a kapcsolatok fejlődésének főbb fázisait, az érzelem kifejezésének eszközeit és folyamatát, az affiliáció jelenségét, az emberi agresszió, mint a kommunikáció során megjelenő érzelmi reakció jelenségét, a kontroll emberi kapcsolatokban betöltött szerepét, az asszertív kommunikációt, a mediáció jelenségét, a csoportok közötti és a csoporton belüli versengés folyamatát, szociális szerepét, a másság, a stigmatizáció, a munkahelyi mobbing jelenségét.	Világosan, hitelesen, udvariasan és empatikusan kommunikál a kliensekkel, terapeutákkal.	A terapeuta irányításával, kompetenciahatárait betartva kommunikál a terápiás foglalkozásokon.

9.1.3 Programkövetelmény-modul neve: A habilitációs kutyák kiképzése

9.1.3.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 3.

9.1.3.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma:

9.1.3.2.1 Minimális óraszám: 150 óra
9.1.3.2.2 Maximális óraszám: 250 óra

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kiválasztja a terápiás célra a kölyök vagy felnőtt kutyákat.	Behatóan ismeri a segítő kutyák kiválasztására alkalmas és felnőtt kutyatesztek típusait, módszereit.	Precízen és a szakmai módszertant szem előtt tartva végzi munkáját.	A tenyésztővel és kiképző munkatársaival szorosan együttműködve dolgozik.
2	Kiképzést tart családi és terápiás kutyajelöltek és gazdáik számára.	Ismeri a kutyára jellemző alapvető tanulási folyamatokat, a kutyakiképzés alapelveit, a motiváció és a gátlásmódozatait és fokozatait.	Felelős, korrekt, szakszerű, követhető és pontos vendégkezelésre törekszik a kiképzés során.	Önállóan és csapatban is felelős munkavégzés mellett, saját tevékenységét önállóan ellenőrzi és reflektálja.
		Ismeri a kölyökcsoport kiképzésének alapvető szempontjait, a kölyökfoglalkozás felépítését, a lábnál követés, az ültetés, fektetés, állítás, helyben maradás, behívás, trükkök tanítása (forog, pacsi, tolat, hempi, borul, kúszik stb.) a tárgymanipuláció, akadályok leküzdése tanításának módszereit különös tekintettel a klikker-tréning és a do as I do, ignorálás módszereire.		
3	Kutyaiskolában és a kliensek otthonában képzi a problémás vagy vizsgára készülő kutyákat.	Ismeri a jellemzőbb viselkedési problémák típusait (agresszió, szeparációs szorongás, hangérzékenység,	A szakma szabályait szem előtt tartva foglalkozik a kliensek igényeivel (problémás viselkedés megszüntetése,	A kliens egyéniségének figyelembevételével, önállóan tervezi és valósítja meg a kutyakiképzés szolgáltatásait.

		neofóbia, rágás stb.), kialakulásának okait, kezelésének módszereit különös tekintettel a deszenzitizáció, pozitív ellenkondicionálás módszereit, a családi kutyák „Engedelmességi” és a „Kísérő kutya” (BH) vizsgáinak célját, feladatait.	sikeres kutyavizsga).	
4	Felméri a kutyagazda párosok tudását, elkészíti a kiképzési tervet és vizsgára felkészíti a terápiás kutyafelvezető párosokat.	Behatóan ismeri a terápiás kutyák hatályos jogszabály szerinti vizsgára bocsátásának feltételeit, a „temperamentum vizsga” és a terápiás vizsga feladatait, az értékelés szempontjait.	Elkötelezett a minőségi munkavégzés és ezen keresztül az ügyfél-elégedettség folyamatosan magas szinten tartása, javítása iránt.	Önállóan és csapatban is felelős munkavégzés mellett, saját tevékenységét önállóan ellenőrzi és reflektálja.

9.1.4 Programkövetelmény-modul neve: Terápiás kutyák alkalmazása

9.1.4.1 Programkövetelmény-modul sorszáma: 4.

9.1.4.2 Programkövetelmény-modul tanulási eredményeinek elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszáma:

9.1.4.2.1 Minimális óraszám: 90 óra
9.1.4.2.2 Maximális óraszám: 100 óra

Sorszám	**Készségek, képességek**	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
1	Azonosítja a kutyás terápia célcsoportjainak fejlesztési területeit.	Ismeri az emberi fogyatékosság fogalmát, területeit, előidéző okokat. Ismeri a különleges bánásmódot igénylő, pl. sajátos nevelési igényű – (SNI), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN), kiemelten tehetséges), a hátrányos	Empatikus és maximálisan elkötelezett a célcsoport megismerésében és megsegítésében.	A terápiát vezető szakemberrel szorosan együttműködve végzi munkáját.

		helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmát.		
2	Felkészíti a kutyát és felvezetőjét a terápiás kutya vizsgára és a terápiás foglalkozásokra.	Behatóan ismeri a terápiás kutyák hatályos jogszabályok szerinti vizsgára bocsátásának feltételeit, a terápiás kutya vizsga feladatait, az értékelés szempontjait, a segítő kutyák alkalmazhatóságának szabályait.	Minőségorientáltan, tudatosan és a jogszabályokat betartva végzi a kutyák és felvezetőik felkészítését.	Felelősséget vállal a saját, ill. a csoport munkájáért, a felkészítés minőségéért.
3	Megfogalmazza javaslatait a terápia vezetőjének a terápiás foglalkozások feladatainak összeállítása során.	Komplexitásában ismeri a kutya-ember kapcsolatban rejlő terápiás hatás formáit, mechanizmusait, az állatasszisztált foglalkozások (AAA, AAT, AAE stb.) típusait, az egyes fejlesztési területekhez tartozó típusfeladatokat.	Elkötelezett a minőségi munkavégzés és ezen keresztül az ügyfél-elégedettség folyamatosan magas szinten tartása, javítása iránt.	A terápiát vezető szakemberrel szorosan együttműködve, új megoldásokat kezdeményez a fejlesztő feladatok tervezés során.
4	Felvezeti a kutyát a terápiás foglalkozásokon.	Behatóan ismeri a felvezető kompetenciahatárait, feladatait.	Fegyelmezetten, szabálykövetően vezeti fel a kutyát, a fogyatékos kliensekkel szembeni viselkedését az emberi méltóság tiszteletben tartása vezérli.	A terápiát vezető szakember irányítását elfogadva, a kutyát önállóan irányítva, teljes felelősséggel végzi munkáját.

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/**nem**[5]

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A habilitációs kutyakiképző a képesítéssel jogosult terápiás kutyák és gazdáik felkészítésére, vizsgáztatására, valamint terápiás kutyák felvezetésére kutyás fejlesztő foglalkozásokon, bemutatókon, előadásokon. A kutyás terápia hasznosságát, hatékonyságát számos tudományos vizsgálat igazolta. A kutyával támogatott foglalkozások hatékonysága 30-40%-kal nagyobb, eredményesebb, mint kutya nélkül. Ezt megtapasztalva a fejlesztő szakemberek körében, de a társadalomban is széles körben elfogadottá és népszerűvé vált ez a típusú fejlesztés. 2003-ban

[5] A megfelelő válasz aláhúzandó.

2-3 szervezet, 2020-ban már 64 szervezet foglalkozik terápiás kutyák képzésével és alkalmazásával. A MATESZE 2010-ben végzett hatástanulmánya alapján kb. 1500 terápiás kutyára és felvezetőre (kiképzőre) van szükség ahhoz, hogy Magyarország elérje az EU átlagot. Jelenleg kb. 150-200 fő foglalkozik terápiás kutyák felvezetésével Magyarországon. Tehát a jelenlegi létszám 7-8-szorosára van igény a munkaerőpiacon.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek teljesítéséről, a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek: –

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kutyakiképzés és a kutyás terápia elméleti háttere

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények tudáselemeinek mérésére és értékelésére irányul:

1. vizsgarész:

- Az Állatvédő Világszövetség (WSPA) társállatok tartására vonatkozó irányelvei.
- Az agressziós viselkedési problémák kezelésében a megelőző gyakorlatok szerepe, a kutya mozgásigényét meghatározó tényezők.
- A kutya eredetével, háziasításának folyamatával, kutyák problémamegoldó viselkedésének eltéréseivel, a tanulási korláttal, szabálykövető készségeivel, emberi viselkedés olvasása és értelmezése területén mutatott képességeivel, szociális megértő képességeivel, szociális vonzódásával és emberhez való kötődésével kapcsolatos kutatási, kísérleti eredmények.
- A habituáció, szenzitizáció, klasszikus asszociáció, operáns tanulás és a szociális tanulásra vonatkozó kutatási eredmények, a tanulási korlát jelensége.
- A fehérjék, zsírok és a szénhidrátok, az ásványi anyagok, a vitaminok és a mikroelemek kutya táplálásában betöltött szerepe, jelentősége.
- Ismeri a kutyák legfőbb, a vérkeringést, a bőr és a mozgató, valamint az emésztő szervrendszert érintő betegségeit, a kutyák külső és belső parazitáit, azok által okozott betegségeket, a terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményeit, az alapvető teendőket a kutyával történt baleset esetén.

2. vizsgarész:

- A kommunikációs folyamat tényezői, elemei és alapfogalmai, a nem verbális viselkedés szerepe a kommunikációban.

- A nyelvi kommunikáció felépítése, szintjei, a szóbeli közlés sajátosságai, a hatékony kommunikáció ismérvei, az attitűdök szerepe a kommunikáció során megosztott információ átadásában és feldolgozásában.
- A tömegkommunikáció lényege és a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának főbb szempontjai, a hatékony prezentációra való felkészülés lépései, a sikeres előadás ismérvei, az előadás tartásának felkészülési szempontjai.
- A társas kapcsolatok kialakításához szükséges alapvető társas készségek, a kapcsolatok fejlődésének főbb fázisai, az érzelem kifejezésének eszközei és folyamata.
- Az affiliáció jelensége, az emberi agresszió, mint a kommunikáció során megjelenő érzelmi reakció jelensége, a kontroll emberi kapcsolatokban betöltött szerepe.
- Az asszertív kommunikáció, a mediáció jelensége, a csoportok közötti és a csoporton belüli versengés folyamata, szociális szerepe, a másság, a stigmatizáció, a munkahelyi mobbing jelensége.

3. vizsgarész

- A segítő kutyák kiválasztására alkalmas és felnőtt kutyatesztek típusai, módszerei,
- A kutyára jellemző alapvető tanulási folyamatok, a kutyakiképzés alapelvei, a motiváció és a gátlás módozatai és fokozatai,
- A kölyökcsoport kiképzésének alapvető szempontjai, a kölyökfoglalkozás felépítése, a lábnál követés, az ültetés, fektetés, állítás, helyben maradás, behívás, trükkök tanítása (forog, pacsi, tolat, hempi, borul, kúszik stb.) a tárgymanipuláció, akadályok leküzdése tanításának módszerei, úgymint a klikker-tréning, a do as I do, ignorálás módszerei,
- A jellemzőbb viselkedési problémák típusai (agresszió, szeparációs szorongás, hangérzékenység, neofóbia, rágás stb.), kialakulásának okai, kezelésének módszerei, a deszenzitizáció, pozitív ellenkondicionálás módszerei,
- A családi kutyák „Engedelmességi" és a „Kísérő kutya" (BH) vizsgáinak célját, feladatai,
- A terápiás kutyák hatályos jogszabály szerinti vizsgára bocsátásának feltételei, a „temperamentum vizsga" és a terápiás vizsga feladatai, az értékelés szempontjai.

4. vizsgarész:

- Az emberi fogyatékosság fogalma, területei, előidéző okok, különleges bánásmódot igénylők (SNI, BTM, kiemelten tehetséges), a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű fogalma,
- A terápiás kutyák hatályos jogszabályok szerinti vizsgára bocsátásának feltételei,
- A segítő kutyák alkalmazhatóságának szabályai,
- A kutya-ember kapcsolatban rejlő terápiás hatás formái, mechanizmusai, az állatasszisztált foglalkozások (AAA, AAT, AAE stb.) típusai, az egyes fejlesztési területekhez tartozó típusfeladatok.

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor (tesztlap), amely vizsgarészenként tartalmazzon 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.).
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondat kiegészítés (A mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése).

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30 %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. vizsgarész:

Srsz.	**A vizsgarészben mért tanulási eredmények tudáselemei**	**A vizsgarészben mért tanulási eredmények aránya (%)**
1.	Az Állatvédő Világszövetség (WSPA) társállatok tartására vonatkozó irányelvei.	10
2.	Az agressziós viselkedési problémák kezelésében a megelőző gyakorlatok szerepe, a kutya mozgásigényét meghatározó tényezők.	10
3.	A kutya eredetével, háziasításának folyamatával, kutyák problémamegoldó viselkedésének eltéréseivel, a tanulási korláttal, szabálykövető készségeivel, emberi viselkedés olvasása és értelmezése területén mutatott képességeivel, szociális megértő képességeivel, szociális vonzódásával és emberhez való kötődésével kapcsolatos kutatási, kísérleti eredmények.	20
4.	A habituáció, szenzitizáció, klasszikus asszociáció, operáns tanulás és a szociális tanulásra vonatkozó kutatási eredmények, a tanulási korlát jelensége.	20
5.	A fehérjék, zsírok és a szénhidrátok, az ásványi anyagok, a vitaminok és a mikroelemek kutya táplálásában betöltött szerepe, jelentősége.	20
6.	A kutyák legfőbb a vérkeringést, a bőr, a mozgató és az emésztő szervrendszer betegségei, külső és belső parazitái,	20

	azok által okozott betegségek, a terápiás kutyák alkalmazásának egészségügyi követelményei, az alapvető teendők a kutyával történt baleset esetén.	
	Összesen	100

2. vizsgarész:

Srsz.	A vizsgarészben mért tanulási eredmények tudáselemei	A vizsgarészben mért tanulási eredmények aránya (%)
1.	A kommunikációs folyamat tényezőit, elemeit és alapfogalmait, a nem verbális viselkedés szerepe a kommunikációban.	10
2.	A nyelvi kommunikáció felépítése, szintjei, a szóbeli közlés sajátosságai, a hatékony kommunikáció ismérvei, az attitűdök szerepe a kommunikáció során megosztott információ átadásában és feldolgozásában.	20
3.	A tömegkommunikáció lényege és a tömegkommunikációs eszközök alkalmazásának főbb szempontjai, a hatékony prezentációra való felkészülés lépései, a sikeres előadás ismérvei, az előadás tartásának felkészülési szempontjai.	20
4.	A társas kapcsolatok kialakításához szükséges alapvető társas készségek, a kapcsolatok fejlődésének főbb fázisai, az érzelem kifejezésének eszközei és folyamata.	10
5.	Az affiliáció jelensége, az emberi agresszió, mint a kommunikáció során megjelenő érzelmi reakció jelensége, a kontroll emberi kapcsolatokban betöltött szerepe.	20
6.	Az asszertív kommunikáció, a mediáció jelensége, a csoportok közötti és a csoporton belüli versengés folyamata, szociális szerepe, a másság, a stigmatizáció, a munkahelyi mobbing jelensége.	20
	Összesen	100

3. vizsgarész:

Srsz.	A vizsgarészben mért tanulási eredmények tudáselemei	A vizsgarészben mért tanulási eredmények aránya (%)
1.	A segítő kutyák kiválasztására alkalmas és felnőtt kutyatesztek típusai, módszerei,	10
2.	A kutyára jellemző alapvető tanulási folyamatok, a kutyakiképzés alapelvei, a motiváció és a gátlás módozatai és fokozatai,	20
3.	A kölyökcsoport kiképzésének alapvető szempontjai, a kölyökfoglalkozás felépítése, a lábnál követés, az ültetés, fektetés, állítás, helyben maradás, behívás, trükkök tanítása (forog, pacsi, tolat, hempi, borul, kúszik, stb.) a tárgymanipuláció, akadályok leküzdése tanításának módszerei, úgymint a klikker-tréning, a do as I do, ignorálás módszerei,	20
4.	A jellemzőbb viselkedési problémák típusai (agresszió, sze-	20

	parációs szorongás, hangérzékenység, neofóbia, rágás, stb.), kialakulásának okai, kezelésének módszerei, a deszenzitizáció, pozitív ellenkondicionálás módszerei,	
5.	A családi kutyák „Engedelmességi” és a „Kísérő kutya” (BH) vizsgáinak célját, feladatai,	10
6.	A terápiás kutyák hatályos jogszabály szerinti vizsgára bocsátásának feltételei, a „temperamentum vizsga” és a terápiás vizsga feladatai, az értékelés szempontjai.	20
	Összesen	100

4. vizsgarész:

Srsz.	**A vizsgarészben mért tanulási eredmények tudáselemei**	**A vizsgarészben mért tanulási eredmények aránya (%)**
1.	Az emberi fogyatékosság fogalma, területei, előidéző okok, kiemelt figyelmet igénylők (SNI, BTM, kiemelten tehetséges), a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, és a demencia fogalma,	25
2.	A terápiás kutyák hatályos jogszabályok szerinti vizsgára bocsátásának feltételei,	25
3.	A segítő kutyák alkalmazhatóságának szabályai,	25
4.	A kutya-ember kapcsolatban rejlő terápiás hatás formái, mechanizmusai, az állatasszisztált foglalkozások (AAA, AAT, AAE stb.) típusai, az egyes fejlesztési területekhez tartozó típusfeladatok.	25
	Összesen	100

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó minden vizsgarészben a megszerezhető összes pontszám legalább 60 %-át elérte.

11.3 Projektfeladat

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Kutyakiképzés és kutyás terápia gyakorlata.

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

1. vizsgarész: Terápiás kutyák kiképzése

A vizsgán kutyaiskolai kiképzést kell szimulálni. A vizsgázó a kiképző. A kiképzésen 3 gazda vesz részt kutyájával. A kiképzésen a lentebb felsorolt feladatok közül egyet gyakoroltat a vizsgázó a gazda-kutya párosokkal. A kiképzési szituációban a kutya-gazda párosok az adott feladat esetén 1 kezdő, 1 haladó és 1 „profi” szintű tudással rendelkeznek. A vizsgázó egyesével kikérdezéssel felméri a kutya-gazda párosok adott feladatra vonatkozó tudását. Ezután a vizsgázó a kutya-gazda párosokat gyakoroltatja. A kikérdezés és a bemutatott gyakorlat alapján beazonosítja a gazda által alkalmazott kiképzési módszereket, hibákat. Ezután elmagyarázza a gazdának, hogyan kell az adott feladatot tanítani kutyájának, majd bemutatja a gazdának a gazda kutyájával ezt a gyakorlatban is. Ezt követően újra csináltatja a feladatot a gazdá-

val, javítja a hibákat, gyakoroltatja a helyes megoldást, majd javaslatot tesz a gazdának a továbblépés módjára.

Feladatok:

- a kutyára jellemző tanulási típusok alkalmazásának lehetőségei a kutya szocializációja és kiképzése során,
- klikker tréning alapelvei, alkalmazása saját test akció, tárgymanipuláció, más emberre orientálás tanításakor,
- szociális tanuláson alapuló „do as I do" módszer szabályai és alkalmazása egyszerű és összetett feladatok tanításakor,
- az ignorálás tanításának alapelvei (báziskommunikáció, dominancia viszonyok, közlekedés szabályai, dummy tréning), alaptesthelyzetek, apport, viselkedési problémák megoldási lehetőségei a gyakorlatban,
- kölyökkiválasztás előkészítése, megvalósítása adott típusú munkára Erik Kersting teszt alapján,
- lábnál követés tanítása pórázon, szabadon követésben, más általi vezethetőség,
- ültetés, fektetés, állítás tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do stb.)
- a helyben maradás, behívás tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning stb.)
- trükkök (forog, tolat, borul, hempi, ugat, pacsi, szégyelld magad, hangadás stb.) tanítása különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do, rivális tréning stb.)
- akadályok leküzdésének lépései különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do, stb.)
- az apport tanításának lépései különböző kiképzési módszerekkel (klikker, dummy tréning, do as I do, rivális tréning stb.)
- a terápiás kutyák 27/2009. (XII.3.) SZMM Rendeletében meghatározott „Temperamentum vizsga" feladatok tanításának lépései, fokozatai, nem kívánatos viselkedések kezelésének, megszüntetésének módszerei, lépesek bemutatása,
- a terápiás kutyák 27/2009. (XII.3.) SZMM Rendeletében meghatározott „Viselkedés valós terápiás helyzetben" vizsga feladatok tanításának lépései, fokozatai, nem kívánatos viselkedések kezelésének, megszüntetésének módszerei, lépesek bemutatása.

2. vizsgarész: Kutyás terápia gyakorlata

A vizsgázó terápiás helyzetben vezeti fel a terápiás kutyát. A vizsgázó a terapeuta utasításai és a célcsoporttagok (terápiában részesülők) reakciói alapján hajtja végre a feladatokat a terápiás terv alapján. A terápia a 27/2009.SZMM Rendeletben meghatározott terápiás kutyák vizsgaszabályzatának „Viselkedés valós terápiás helyzetben" vizsga valamennyi típusfeladatát tartalmazza.

A terápiás terveket (azon belül a feladatok számát és sorrendjét) a célcsoporthoz, fejlesztési célhoz illesztve állítja össze a vizsgaközpont, terapeuta bevonásával. A terápia megkezdése előtt a foglalkozást vezető terapeutával a vizsgázó egyezteti a feladatok sorrendjét, a megva-

lósítás módját. A célcsoporttagok közül 2-3 fő hajt végre a terápiás tervben szereplő feladatokat. (A köszöntés feladatot minden tag.) A vizsgaközpont a vizsga előtt minimum 30 nappal teszi közzé a terápiás terveket.

Feladatok, amelyekből a terapeuta összeállítja a célcsoporthoz illeszkedő tételeket:

- Köszöntés.
- Kutya ül vagy fekszik, kliensek körbeveszik, és egyszerre simogatják a kutyát.
- Mozgás és zaj a kutya körül.
- Ügyességi feladatok: apport és akadály, trükk, idegen kér feladatot a kutyától (min. 2 feladat az apport mellett).
- Kutyavezetés kliens által pórázon.
- Idegen zavarja meg a feladatot.
- Kliens jutalomfalatot ad a kutyának.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: összesen 45 perc, amelyből

- 1. vizsgarész: 20 perc
- 2. vizsgarész: 25 perc

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70%

- 1. vizsgarész: 50%
- 2. vizsgarész: 50%

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

1. vizsgarész értékelési szempontjai:

- Felkészülés (eszközök kiválasztása, elhelyezése) és eszközhasználat feladatbemutatás vagy problémamegoldás közben – 10%
- A kutyával való kontaktus felvétele – 10%
- A kiképzési módszer választása, a módszer feladathoz igazított lépéseinek ismerete, alkalmazása – 10 %
- A feladat végrehajtása közben a kutya belső állapotának felismerése és a kutya személyiségéhez és belső állapotához igazított motiváció és gátlás alkalmazása – 10%
- A feladat bemutatása a kliens állapotához, képességeihez igazított – 20%
- A feladat magyarázata a kliens állapotához, képességeihez igazított – 20%
- A feladat gyakoroltatása a kliens állapotához, képességeihez igazított – 20%

2. vizsgarész értékelési szempontjai:

- Felkészülés (eszközök kiválasztása, elhelyezése) és eszközhasználat feladatbemutatás vagy problémamegoldás közben – 10%
- A kutyával való kontaktus felvétele – 10%
- A kiképzési módszer választása, a módszer feladathoz igazított lépéseinek ismerete, alkalmazása – 10 %

- A feladat végrehajtása közben a kutya belső állapotának felismerése és a kutya személyiségéhez és belső állapotához igazított motiváció és gátlás alkalmazása – 15%
- A felvezetés módszere, pontossága, a kliens állapotához, képességeihez igazítottan, kompetenciahatár tartása – 15%
- A feladat magyarázata a kliens állapotához, képességeihez igazított – 15%
- A feladat gyakoroltatása a kliens állapotához, képességeihez igazított – 15%
- Kapcsolat a terapeutával – 10%

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó vizsgarészenként a megszerezhető összes pontszám legalább 60 %-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

1. **vizsgarészhez:**
   - legalább 3 kutya-gazda páros, továbbá minden 5. vizsgázóhoz további 3 kutya-gazda páros

2. **vizsgarészhez:**
   - 1 fő terápiás foglalkozást vezető szakember
   - 1 fő minimum habilitációs kutya kiképző végzettséggel és 5 év szakmai gyakorlattal rendelkező szakember
   - 5 fő SNI-s gyermek vagy fiatal, 1 fő maximum 3 foglalkozáson vehet részt/ vizsganap
   - 1 fő, a kliensek felügyeletét, kíséretét ellátó, a kliensekhez megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező szakember.

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

1. **vizsgarészhez:**
   - 1 db minimum 500 nm kutyakiképzésre alkalmas sík terület,
   - 1 db 15-60 nm alapterületű fűthető és légkondicionált zárt helyiség,
   - 1 db video lejátszására alkalmas laptop vagy számítógép,
   - 1 db projektor, megfelelő felület a kivetítéshez,
   - 10 db videófilm a 3-4 napos kölyöktesztekről, 10 db videófilm a 6 hetes tesztekről (a filmek az Erik Kersting teszt teljes anyagát kell, hogy tartalmazzák megfelelő feladat sorrendben)
   - 5 db nyakörv, 5 db 1-1,5 m-es, 2 db 2-3 m-es póráz,
   - 3 db dummy,
   - 3 db klikker,
   - 3 db műanyag kúp alakú bója,
   - 2 db magasugró akadály állítható magassággal, 2 db zsámoly, 1 db 2m hosszú kúszó akadály 50-90 cm átmérővel,
   - 2 db apport kötél, 2 db különböző méretű apportfa, apporttárgyak fém és műanyag csőből, 3 db különböző anyagú apportlabda,
   - 1 db chip leolvasó, 1 db kereplő, 1 db könyöktámaszos mankó,

- 1 db kerekesszék, 3 db különböző méretű hám kutyára,
- 1 db max. 60cm magas kisasztal, 2 db szék,
- 2 db májkrémes kenyér,
- 1 db illatosító spray, 1 db 1-1,5 méteres sál,
- 1 db 20-25 cm hosszú és 4-6 cm átmérőjű főtt velős csont.
- kezdő, haladó és magas szinten képzett három kutya, amely, állatorvos által igazoltan megkapta a 27/2009. SZMM Rendeletben meghatározott segítő kutya oltási és parazitamentesítési ellátását.

2. vizsgarészhez

- a 27/2009. SZMM Rendelet szerint a vizsga napján érvényes terápiás kutya tanúsítvánnyal és érvényes egészségügyi igazolással rendelkező terápiás kutya,
- 1 db póráz, 1 db nyakörv, 1 db kutyahám, jutalomfalatok kutyának,
- klienseknek ülőhely: tornapad vagy zsámoly,
- 5 db babzsák, 5 db karika, 5 db színes korong,
- fejlesztő feladatokhoz szükséges eszközök (a célcsoport összetételétől, fejlesztő feladatoktól függ, a vizsga előtt a foglalkozást vezető terapeuta határozza meg).

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- nyakörv, póráz, hám,
- jutalomfalat tartó táska,
- klikker,
- dummy zsák,
- jutalomfalat.

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: –